

بازی علی‌اف در زمین سوخته

در حالی که تهران به اقدام وزیر خارجه جمهوری آذربایجان در نشست خبری با همتای صهیونیستی خود اعتراض کرده، باکو در پاسخ، ایران را به دست داشتن در ترور نماینده مجلس این کشور متهم کرد

به گزارش آران نیوز، تقابل روز های اخیر جمهوری آذربایجان با ایران در پی سخنان الهام علی‌اف رئیس جمهوری این کشور، شاید برای بسیاری مایه تعجب بود اما رصد اخبار روابط دو کشور در سال های اخیر خاصه پس از حملات باکو به خاک ارمنستان و بحران های موجود در مساله کریدور ایران و ارمنستان، نشان می‌دهد این تقابل چندان هم عجیب نیست. با توجه به اتفاقاتی که در اراضی اشغالی در حال رخ دادن است و احیای روابط ایران و کشورهای عربی منطقه از جمله عربستان، انتظار رفتار اقلانه تری از علی‌اف بود اما شاید باج گیری بیشتر از رژیم اشغالی که حالا تقریباً متحدی در منطقه ندارد و طمع برای دست پر رفتن به مذاکره احتمالی ایران و روسیه، موجب بروز این رفتار از سوی علی‌اف شده است. علی‌اف از تقابل رادیکال با ایران چه اهدافی در سر می‌پروراند؟ ماجرا از این قرار است، در حالی که تهران به اقدام وزیر خارجه آذربایجان در نشست خبری با همتای اسرائیلی خود اعتراض کرده، جمهوری آذربایجان در پاسخ، ایران را به دست داشتن در ترور نماینده مجلس این کشور متهم کرد. در این باره آیهان حاجی زاده، سخنگوی وزارت خارجه آذربایجان مدعی شد که در تحقیقات اولیه درباره ترور فاضل مصطفی، رهبر حزب نظام بزرگ و نماینده پارلمان آذربایجان اثر انگشت ایران مشاهده می‌شود. روز ۲۸ مارس اخیر، یکی از نمایندگان پارلمان جمهوری آذربایجان از سوی افراد ناشناس مورد حمله قرار گرفت و با دو گلوله در مقابل منزلش مجروح شد.

برخی رسانه های آذربایجانی با اشاره به مواضع ضد ایرانی این نماینده، مدعی شده بودند که ایران در ماجرای ترور وی نقش دارد. این اتهامات در حالی مطرح شدند که جمهوری آذربایجان طی روزهای گذشته، سفارت خود در تل آویو را نیز افتتاح کرده است. ایران اما بارها نسبت به حضور عناصر صهیونیستی در آذربایجان و نیز اقدامات ضد ایرانی رژیم صهیونیستی از خاک آذربایجان به باکو هشدار داده است. مدتی پیش نیز رسانه اسرائیلی ها آرتص نوشته بود که رژیم اسرائیل و جمهوری آذربایجان حدود دو دهه ائتلاف استراتژیک دارند که به موجب آن باکو، میلیارد ها دلار سلاح از تل آویو دریافت می‌کند و در مقابل به این رژیم نفت می‌فروشد و گذرگاهی علیه ایران در اختیار تل آویو قرار می‌دهد.

مقامات باکو تنها به رد کردن این گزارش پرداختند و هیچ اعتراضی به تل آویو بابت انتشار چنین گزارش هایی صورت ندادند. در همین باره، سخنگوی وزارت خارجه کشورمان در رشته توییتری به این دست از مواضع پاسخ داد و تصریح کرد: از دولت آذربایجان خواستیم در مورد سخنان وزیر خارجه رژیم صهیونیستی مبنی بر توافق با آذربایجان برای تشکیل جبهه متحد علیه ایران، توضیح دهد. سخنگوی وزارت خارجه جمهوری آذربایجان اما در مقابل طفره رفت و سراغ اتهام زنی های جدید علیه ایران رفت. برای پاسخ به این پرسش که چرا باکو سیاست رادیکال در قبال ایران اتخاذ کرده، ذکر این نکته ضروری است که با فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی، فرصت مناسبی در اختیار رژیم صهیونیستی قرار گرفت تا به کشورهای تازه استقلال یافته از آن امپراتوری، نزدیک شود.

در این میان، جمهوری آذربایجان به دلیل همسایگی با ایران، درگیر بودن همیشگی بر سر قره باغ با ارمنستان و همچنین نیاز به تسلیحات و جلب حمایت آمریکا از راه لابی یهودی، برقراری رابطه با رژیم اسرائیل را به طور ویژه در دستور کار خود قرار داد. علاوه بر موارد فوق الذکر، هراس از جمهوری اسلامی ایران به دلیل نزدیکی به ارمنستان در مناقشه قره باغ و نیز قرابت سنتی جریان های اسلامی این کشور با ایران، از دیگر عوامل قرابت باکو با تل آویو بوده است. در واقع جمهوری آذربایجان و رژیم اسرائیل برای برقراری گونه ای از توازن در مقابل ایران، به یکدیگر نزدیک شده اند اما جالب است اکنون و در شرایطی که کشورهای همسایه، فصل جدیدی از روابط را با جمهوری اسلامی ایران آغاز کرده اند، جمهوری آذربایجان همچنان در جمع حامیان رژیم اسرائیل باقی مانده و تلاش دارد تا ناکامی نتانیاهو از برقراری ارتباط با کشورهای عربی و در راس آنها عربستان سعودی را به نوعی جبران کند. این درحالی است که نتانیاهو در اراضی اشغالی، دچار مشکلات عدیده است و سیاست های رادیکال او، حتی مهاجرین این اراضی را با مشکلاتی مواجه ساخته است.

به باور بسیاری از تحلیلگران مسائل قفقاز، رژیم صهیونیستی برای مقابله با نفوذ ایران در منطقه به ویژه در لبنان، به شکل ویژه در جمهوری آذربایجان حضور پیدا کرده است. شاید بتوان این طور تحلیل کرد که علاقه جمهوری آذربایجان به رژیم صهیونیستی یا برعکس، از ترس متقابل آنها از ایران ریشه می‌گیرد. جمهوری آذربایجان علاقه مند است با برقراری روابط با رژیم اشغالگر، از سوی آمریکا مورد تحسین و تشویق قرار گیرد و از طرفی رژیم صهیونیستی نیز یکی از مهم ترین تأمین کنندگان تجهیزات نظامی جمهوری آذربایجان است و داشتن تجهیزات برای آذربایجانی که همسایه ایران، روسیه و ارمنستان است، به نوعی از نان شب هم واجب تر است.

از سوی دیگر، رژیم اسرائیل با نزدیک شدن به آذربایجان می‌خواهد بر حرکت های ضدایرانی مبنی بر جلوگیری از رشد بیشتر صنعت نفت و گاز ایران متمرکز شود که شامل جلوگیری از حمل و نقل نفت و گاز از ایران و عبور خطوط لوله از کشورمان است. از سویی، رژیم اسرائیل در تلاش برای جاسوسی از ایران در نزدیکی مرز آذربایجان است. به نظر می‌رسد که باکو هدف هایی برای حمایت های ویژه از رژیم اشغالی داشته و دلش را به ساختار این رژیم و نه شخص نتانیاهو خوش کرده است. بی شک انتفاع نظامی و اطلاعاتی باکو از رژیم اسرائیل، در جنگ این کشور با ارمنستان به کار می‌آید و از طرفی، علی‌اف تصور می‌کند با این اقدامات از حمایت آمریکا نیز برخوردار خواهد شد؛ خاصه اینکه اروپا و آمریکا اخیراً بر سر گذرگاه لاجین، با باکو درگیر و از ارمنستان حمایت کردند. نکته مهم دیگر این است که باکو در تصور بهره گیری از فشار خارجی در کنار دامن زدن به برخی ناپسامانی های اجتماعی در ایران است تا به زعم خود ایران و حتی روسیه را وادار کند از گذرگاه لاجین و نیز جنوب ارمنستان که تحقق بخش اتصال باکو و ترکیه و در نهایت اروپا به منابع خزر و آسیای مرکزی است، دست بردارند و در نتیجه ایران از مسیر ترانزیت به اروپا محروم شود. توسعه طلبی انرژی و ترانزیتی باکو زمینه ساز این تصورات و سوءاستفاده غرب و تل آویو از باکو شده است، مسیری که اگر با طمع بیشتر علی‌اف ادامه یابد، شاید باعث شود در گردابی که رژیم اشغالی هر روز فرو می‌رود، باکو را هم با خود به قهقرا ببرد.

اکنون جمهوری اسلامی به هشدار به باکو بسنده کرده است و روابط عمومی وزارت امور خارجه با انتشار اطلاعیه ای اعلام کرد در پی تداوم اقدامات خارج از نزاکت و توهین آمیز توسط برخی رسانه های جمهوری آذربایجان، سفارت ایران در باکو با ارسال یادداشت اعتراض شدیدالحنی به وزارت امور خارجه این کشور ضمن درخواست توقف این روند و جبران آن نسبت به عواقب منفی و خسارت بار تداوم این بداخلاقی رسانه ای بر مناسبات آتی دو کشور هشدار داد. اما اگر این روند ادامه یابد، حتماً برخوردها شدیدتر شده و آذربایجان باید بدانند با ادامه خصومت، کشوری که آسیب می‌بیند خودش است و نباید روی رابطه با رژیم اسرائیل، قمار کند.

منبع: قفقاز